

Zygmunt Błaszczyk

**Zabytkowy zespół poklasztorny dominikanów
w Piotrkowie Trybunalskim.**

Badania konserwatorskie dachów

Radomsko 2018

B. Zalecenia konserwatorskie dotyczące więźby dachowej i pokrycia dachów.

1. Obecna więźba dachowa na poddominikańskim zespole poklasztornym zarówno nad kościołem, jak również nad klasztorem posiada znaczne walory historyczne. Powstała ona i ulegała przemianą wraz ze zmianami, jakim podlegał cały zespół klasztorny
2. Pokrycie dachów. Na poddaszu prezbiterium znaleziono pojedyncze ręcznie wykonane dachówki karpiówki pochodzące z rozbiórek dawnego pokrycia dachu. Taka sama dachówka w dużej ilości złożona została na poddaszu nad kaplicą MB Różańcowej. (Il. 14) Dachówka ta jest najstarszym rozpoznany pokryciem dachów klasztorowego zespołu poddominikańskiego. Dachówkę tę należy potraktować jako wzór przy ewentualnych przyszłych wymianach pokryć dachów.
3. Nawa główna. Zachowane są elementy trzech faz powstawania obecnej więźby. Najstarsze są belki wiązarowe z gniazdami i wrębami konstrukcji storczykowej. Z kolejnej fazy pochodzi konstrukcja krokwiowo-jętkowa wykorzystująca stare belki wiązarowe, a także ściany stolcowe, stojące, tj. słupy, jętki, miecze, zastrzały i in. z zachowanymi znakami ciesielskimi. Do trzeciej fazy przekształceń więźby nad nawą główną należy zaliczyć wszelkiego rodzaju wzmocnienia: tramy, wymian, i in. montowane za pomocą stalowych śrub, czy płaskowników, aczkolwiek wymian przy północnej ścianie nawy może być starszy od pozostałych wzmocnień więźby. Więźba ta winna być bezwzględnie zachowana i poddana konserwacji, zarówno tramy pozostałe po najstarszej konstrukcji storczykowej, jak też późniejsza konstrukcja krokwiowo-jętkowa.
4. Więźba nad prezbiterium, jednoczasowa, kompletnie zachowana, a także konstrukcja sygnaturki winny być zachowane w całości i poddane konserwacji.
5. Więźby dachowe nad kruchtą, kaplicą Matki Boskiej Różańcowej i wschodnim skrzydłem klasztoru pochodzą zapewne z tego samego okresu. Wskazują na to wspólne cechy:
 - konstrukcja stolcowo-płatwiowa (przy małej rozpiętości nad kruchtą bez płatwi poprzecznych,
 - występowanie na całym obwodzie pochylonych ścian stolcowych (kozłowych), z których słupów, za wyjątkiem południowych połaci dachów posiadających mniejszą rozpiętość w trakcie kolejnej przebudowy usunięto miecze prostopadłe do ścian stolcowych, (Il. 15)
 - występowanie niepełnych wiązarów między pełnymi wiązarami na całym niemal obwodzie murów zewnętrznych, (Il. 13,16)

- podobieństwo znaków ciesielskich na elementach konstrukcyjnych wszystkich poddaszy klasztoru.

Więźby posiadają duże walory historyczne. Pochodzą zapewne z okresu kształtowania się obecnych brył budynków, przy czym widoczne są późniejsze zmiany w postaci eliminacji niektórych elementów. Więźba winna być zachowana i poddana konserwacji, a wymiana poszczególnych elementów lub ich części ograniczona do niezbędnego zakresu.

6. Należy odtworzyć usuniętą ścianę stolcową na poddaszu nad kaplicą Matki Boskiej Różańcowej, w którego krokwiach zachowane są wręby po płatwi.
7. Zachować należy ścianę z gzymsami - pozostałość dawnej kaplicy na poddaszu nad wschodnim przęsłem nawy południowej.
8. Zaleca się zdemontować pozostałości dawnej instalacji centralnego ogrzewania, która w niektórych miejscach koliduje z konstrukcją więźby dachowej i utrudnia dostęp do części poddasza.
9. W związku z planowanymi pracami na poddaszu nawy głównej i prezbiterium zaleca się wykonanie remontu spiralnej klatki schodowej w studziennicy komunikacyjnej przy ścianie prezbiterium. Naprawę należy wykonać poprzez uzupełnienie ubytków w stopniach cegłą na zaprawie wapiennej.

Opracował

Zygmunt Błaszczyk

Lp.	Podstawa	Opis i wyliczenia	j.m.	Poszcz.	Razem
Wymiana pokrycia dachu					
1		prezbiterium - jedna połąć i trójkątne szczyty			
1	KNR AT-05 d.1 1651a-03	Rusztowania ramowe elewacyjne o szer. 0,73 m i rozstawie podłużnym ram 2,07 m o wys. do 20 m 16*[14+4+4+4]	m ²		
			m ²	416.00	
				RAZEM	416.00
2	KNR AT-05 d.1 1663-02	Poszerzenia o szer. 0,32 m dla rusztowań ramowych elewacyjnych o szer. 0,73 m 4*[14+4+4+4]	m		
			m	104.00	
				RAZEM	104.00
3	KNR AT-05 d.1 1663-04	Zabezpieczenia ochronne - siatka dla rusztowań ramowych elewacyjnych o szer. 0,73 m 416*1.1	m ²		
			m ²	457.60	
				RAZEM	457.60
4	KNR 2-02 d.1 1613-02	Instalacje odgromowe na rusztowaniach zewnętrznych przyściennych wysokości do 15 m 416	m ²		
			m ²	416.00	
				RAZEM	416.00
5	KNR 19-01 d.1 0529-01	Rozebranie pokrycia dachowego z dachówki karpiówki podwójnej 6.7*12.9+4.3*6.7*0.5*3 A (obliczenia pomocnicze) 80%*129.65	m ²	129.65 =====	
			m ²	129.65 103.72	
				RAZEM	103.72
6	KNR 4-01 d.1 0535-02	Rozebranie pokrycia dachowego z blachy nie nadającej się do użytku 20%*129.65	m ²		
			m ²	25.93	
				RAZEM	25.93
7	KNR 4-01 d.1 0430-02	Rozebranie elementów więźb dachowych - deskowanie dachu z desek na styk 20%*129.65	m ²		
			m ²	25.93	
				RAZEM	25.93
8	KNR 2-02 d.1 0410-01 analiza indywidualna	Deskowanie połaci dachowych z tarcicy nasyczonej z prostowaniem połaci. 129.65	m ²		
			m ²	129.65	
				RAZEM	129.65
9	KNR 19-01 d.1 0503-05 analiza indywidualna	Krycie dachu papą termozgrzewalną do mocowania mechanicznego na sucho. 129.65	m ²		
			m ²	129.65	
				RAZEM	129.65
10	analiza indywidualna	Otwory wentylacyjne w deskowaniu do wentylacji poddasza. 10*2+6*2	szt		
			szt	32.00	
				RAZEM	32.00
11	KNR AT-09 d.1 0102-03 analiza indywidualna	Montaż kontrłat. 129.65	m ²		
			m ²	129.65	
				RAZEM	129.65
12	KNR 19-01 d.1 0416-07 analiza indywidualna	Ołacenia dachu 129.65	m ²		
			m ²	129.65	
				RAZEM	129.65
13	KNR AT-09 d.1 0104-03	Akcesoria do pokryć dachowych - wentylacja okapu 12.9+4.3*3	m		
			m	25.80	
				RAZEM	25.80
14	KNR AT-09 d.1 0104-03	Akcesoria do pokryć dachowych - siatka wentylacyjna na okapie 25.8	m		
			m	25.80	
				RAZEM	25.80
15	KNR AT-09 d.1 0104-02	Oslona otworu wentylacyjnego w kalenicy. 11.5	m		
			m	11.50	
				RAZEM	11.50

Lp.	Podstawa	Opis i wyliczenia	j.m.	Poszcz.	Razem
16 d.1	KNR 19-01 0501-03 analiza indywidualna	Pokrycie dachu dachówką ceramiczną karpiówką w łuskę, na sucho. 129.65	m ² m ²	 129.65	
				RAZEM	129.65
17 d.1	KNR 4-01 0535-03 analiza indywidualna	Rozebranie rynien z blachy nadającej się do użytku 25.8	m m	 25.80	
				RAZEM	25.80
18 d.1	KNR 19-01 0582-03 analiza indywidualna	Wykonanie i zawieszenie rynien półokrągłych o śr. 18 cm z blachy miedzianej 25.8	m m	 25.80	
				RAZEM	25.80
19 d.1	KNR 4-01 0526-05 analiza indywidualna	Montaż dodatkowego, miedzianego zaczepu haka rynnowego do połaci dachu. co drugi hak rynnowy 26	szt. szt.	 26.00	
				RAZEM	26.00
20 d.1	KNR 19-01 0582-05 analiza indywidualna	Wykonanie i zawieszenie rynien półokrągłych z blachy miedzianej - dodatek za wpust (sztucer) 3	szt. szt.	 3.00	
				RAZEM	3.00
21 d.1	KNR 19-01 0590-04	Kosze zbiornikowe gładkie z blachy miedzianej ostrosłupowe 40 x 55 cm 3	szt. szt.	 3.00	
				RAZEM	3.00
22 d.1	KNR 4-01 0535-05 analiza indywidualna	Rozebranie rur spustowych z blachy nadającej się do użytku 14.5	m m	 14.50	
				RAZEM	14.50
23 d.1	KNR 19-01 0583-02 analiza indywidualna	Wykonanie i zawieszenie rur spustowych okrągłych o śr. 15 cm z blachy miedzianej 14.5*3	m m	 43.50	
				RAZEM	43.50
24 d.1	KNR 19-01 0583-04	Wykonanie i zawieszenie rur spustowych okrągłych z blachy miedzianej - dodatek za kolanko 3*3 3*3	szt. szt.	 9.00	
				RAZEM	9.00
25 d.1	KNR 19-01 0584-02 analiza indywidualna	Wykonanie i montaż pasów nadrynnowych o szer. ponad 25 cm z blachy miedzianej pas nadrynnowy 0.3*25.8 obr okapowa 0.2*25.8	m ² m ² m ²	 7.74 5.16	
				RAZEM	12.90
26 d.1	KNR 19-01 0584-04 analiza indywidualna	Wykonanie i montaż gzymsów i pasów elewacyjnych o szer. 25-50 cm z blachy miedzianej pas podrynnowy 0.3*25.8	m ² m ²	 7.74	
				RAZEM	7.74
27 d.1	KNR 19-01 0586-02 analiza indywidualna	Obróbki dwuczęściowe z blachy miedzianej przy ścianach. utrudnienia 0.6*[6.7+3.0*2<wieża>]	m ² m ²	 7.62	
				RAZEM	7.62
28 d.1	KNR 19-01 0629-01	Roboty odgrzybieniowe - oczyszczenie przy pomocy szczotek stalowych przy pow. do 2,0 m2 krokiew od góry	m ²		

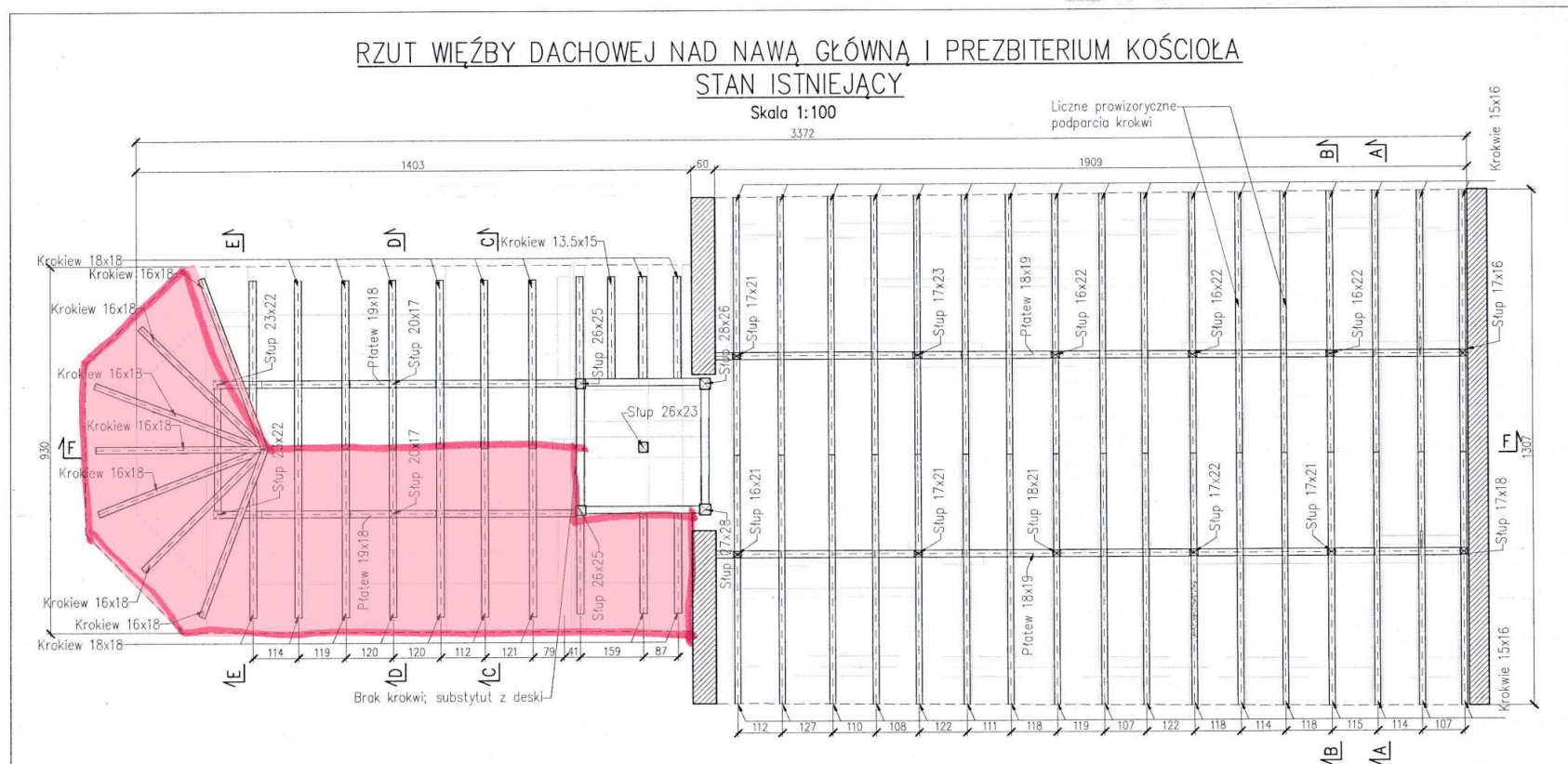
Lp.	Podstawa	Opis i wyliczenia	j.m.	Poszcz.	Razem
		0.18*6.7*[8+7]	m ²	18.09	
				RAZEM	18.09
29	KNR 19-01 d.1 0634-07	Odgrzybianie belek i krawędziaków metodą trzykrotnego smarowania preparatami grzybobójczymi	m ²		
		18.09	m ²	18.09	
				RAZEM	18.09
30	KNR 19-01 d.1 0439-08	Uzupełnienia ubytków w drewnie lub naprawa części zniszczonych - powierzchnia narożnikowa do 0.20 m2	szt.		
		przyjęto orientacyjnie 5	szt.	5.00	
				RAZEM	5.00
31	KNR 19-01 d.1 0439-11	Uzupełnienia ubytków w drewnie lub naprawa części zniszczonych - powierzchnia narożnikowa do 0.50 m2	szt.		
		przyjęto orientacyjnie 10	szt.	10.00	
				RAZEM	10.00
32	KNR 19-01 d.1 0439-05	Uzupełnienia ubytków w drewnie lub naprawa części zniszczonych - powierzchnia narożnikowa do 0.10 m2	szt.		
		przyjęto orientacyjnie 15	szt.	15.00	
				RAZEM	15.00
33	KNR 19-01 d.1 0437-08	Uzupełnienia ubytków w drewnie lub naprawa części zniszczonych - powierzchnia płaska do 0.20 m2	szt.		
		przyjęto orientacyjnie 20	szt.	20.00	
				RAZEM	20.00
34	KNR 4-01 d.1 0412-01	Wymiana elementów konstrukcyjnych dachu - koniec krokwi	szt.		
		przyjęto orientacyjnie 18	szt.	18.00	
				RAZEM	18.00
35	KNR 19-01 d.1 0638-01 analiza indywidualna	Zabezpieczenia elementów drewnianych od żerowania owadów Anti Insekt	otwór		
		Przyjęto otwory w siatce 10x10 cm tj. 100 otworów na 1 m2. Przyjęto konieczność impregnacji w 10% powierzchni konstrukcji, z czego 10% cieśnieniowo przez pakery 18.9*10%*100	otwór	189.00	
				RAZEM	189.00
36	KNR 19-01 d.1 0634-07 analiza indywidualna	Wzmocnienie konstrukcji drewnianej PU-Holzverfestigung.	m ²		
		Przyjęto konieczność wzmocnienia w 10% powierzchni konstrukcji 18.9*10%	m ²	1.89	
				RAZEM	1.89
37	d.1	Czas pracy rusztowań grupy 27 (poz.:5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,35,36)			

ZAKRES GRAFICZNY ZADANIA pn.: „Prace przy wieżbie dachowej oraz pokryciu dachu XIV-wiecznego kościoła podominikańskiego pw. św. Jacka i św. Doroty w Piotrkowie Trybunalskim”

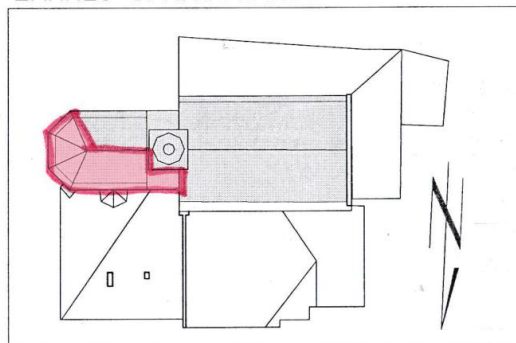
finansowanego z dotacji z I edycji Rządowego Programu Odbudowy Zabytków

Objaśnienia:

Kolor różowy – zakres zadania

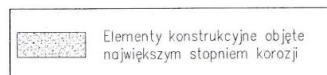

ZAKRES OPRACOWANIA:

jęcie 05.02.2024 pushitarium

LEGENDA:

KOMPLEKSOWA RENOWACJA ZABYTKOWYCH ISO 9001:2000 QMSAR 18001 PN-N 18001 Solikiew Piana			
TEMAT:	REMONT KAPITAŁNY ZABYTKOWEGO ZESPOŁU KOŚCIOŁA PW. ŚW. JACKA I ŚW. DOROTY I KLASZTORU PODOMINIKAŃSKIEGO W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM ZLOKALIZOWANYM NA DZ. NR 11, OBR. 21, GMINA PIOTRKÓW TRYBUNALSKI	BRANŻA:	KONSTRUKCJA
INWESTOR:	Parafia Rzymskokatolicka św. Jacka i Doroty ul. Wojaka Polskiego 35, 97-300 Piotrków Trybunalski	STADIUM:	PB
ZESPÓŁ AUTORSKI	mgr inż. Agnieszka Kąkolewska-Budzowska	PRZEDMOT RYSUNKU:	RZUT WIEŻBY DACHOWEJ NAD NAWĄ GŁÓWNĄ I PREZBITERIUM KOŚCIOŁA – STAN ISTNIEJĄCY
PROJEKTOWAŁ:	mgr inż. Marlena Talarzuch	MAP/0436/PBRb/17	PODPIS
OPRACOWAŁ:	mgr inż. Mateusz Lelko	SKALA:	1:100
SPRAWDZIŁ:	dr inż. Henryk Pachla	DATA:	10.2018
Upr. Rzecz Bud. 120/99R		NUMER RYSUNKU:	K-08
ZASTRZEŻENIE: Wszelkie prawa wynikające z prawa autorskiego, rysunek niniejszy nie może być przedyskutowany, uzupełniany, powielany lub rozpowszechniany bez zgody JEDYNOŚCI AUTORSKIEJ.			

PROJEKT BUDOWLANY

REMONTU KAPITALNEGO ZABYTKOWEGO ZESPOŁU
KOŚCIOŁA PW. ŚW. JACKA I ŚW. DOROTY I KLASZTORU
PODOMINIKAŃSKIEGO W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM,
ZLOKALIZOWANYM NA DZ. NR 11, OBRĘB 21, GMINA
PIOTRKÓW TRYBUNALSKI

TOM 1/6

Kategoria obiektu: X

Inwestor:

Parafia Rzymskokatolicka św. Jacka i Doroty
Ul. Wojska Polskiego 35
97-300 Piotrków Trybunalski

Jednostka projektowa:

KROZ Henryk Pachla
ul. Lecha 16
30-565 Kraków

Projektowała:

mgr inż. Agnieszka Księżycka-Budzowska
uprawnienia w specjalności
konstrukcyjno-budowlanej nr MAP/0436/PBKb/17

mgr inż. AGNIESZKA KSIĘŻYCKA-BUDZOWSKA
30-798 Kraków, ul. Henryka i Karola Czeczów 22/53
Uprawnienia budowlane w specjalności
konstrukcyjno-budowlanej bez ograniczeń
do kierowania robotami budowlanymi
nr ewid.: MAP/0446/WBKb/16 oraz
do projektowania nr ewid.: MAP/0436/PBKb/17

Sprawdził:

dr inż. Henryk Pachla
uprawnienia w specjalności
konstrukcyjno-budowlanej nr RP- UPR/237/91
Centralny Rejestr Rzeczoznawców Budowlanych 120/99/R

Dr inż. HENRYK PACHLA 30-565 Kraków, ul. Lecha 16
RZECZOZNAWCA BUDOWLANY
w specjalności konstrukcyjno - budowlanej
Lista Wojewody Małopolskiego, Decyzja Nr 4/19/R
Lista Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego
Centralny Rejestr Rzeczoznawców Bud. Decyzja Nr 120/99/R
Uprawnienia inż. bud. lądowego Nr RP-UPR/237/91
Uprawnienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków NR 6/93

Opracowali:

mgr inż. Mateusz Lelito
mgr inż. Karolina Wartak-Dobosz
inż. Martyna Tatarczuch
tech. geod. Krzysztof Wójcik

Egzemplarz nr

Kraków, październik 2018

CZĘŚĆ OPISOWA

1. Przedmiot inwestycji

Przedmiotem inwestycji jest wykonanie prac remontowych oraz wzmocnienie konstrukcji: więźby dachowej, drewnianych stropów nad I piętrem, sklepień, ścian, fundamentów i muru ogrodzeniowego w zabytkowym zespole kościoła pw. św. Jacka i św. Doroty i klasztoru poddominikańskiego w Piotrkowie Trybunalskim zlokalizowanym przy ul. Wojska Polskiego 35. W ramach prac zostanie wykonane przywrócenie pokrycia z dachówki według historycznego wzorca na dachu kościoła, kaplicy MBR i wschodniego skrzydła poklasztornego (obecne pokrycie z dachówki nad prezbiterium i nawą główną jest nieszczelne, a odpadające dachówki stanowią zagrożenie dla osób przebywających w pobliżu obiektu) zgodnie z opracowaniem „*Zabytkowy zespół poklasztorny Dominikanów w Piotrkowie Trybunalskim. Badania konserwatorskie dachów*” autorstwa mgr Zygmunta Błaszczyka. Na pozostałych dachach (nad nawą południową i pomieszczeniem dawnej kostnicy) zaleca się ujednolicić pokrycie i wykonać je również z dachówki. Proponuje się dachy wykonać w technologii podwójnego krycia. W ramach inwestycji zostaną wymienione również nieszczelne rynny i rury spustowe oraz spękana opaska betonowa.

2. Cel i zakres opracowania

W związku ze stwierdzonymi licznymi uszkodzeniami i nieprawidłowościami w konstrukcji więźby dachowej, stropów drewnianych nad I piętrem we wschodnim skrzydle poklasztornym, ścian, sklepień i fundamentów przewidziano zaprojektowanie odpowiednich wzmocnień zapewniających spełnienie warunków granicznych, co jest niezbędne w świetle Polskich Norm. Wzmocnienia wymaga mur ogrodzeniowy, który jest w stanie awaryjnym.

Ponadto zarysowania ścian, nieszczelne pokrycie dachu, a także intensywne zawilgocenia ścian determinują potrzebę wykonania przewidzianych prac konstrukcyjno-budowlanych.

Opracowanie obejmuje swoim zakresem zalecenia konstrukcyjne zapewniające spełnienie obecnie obowiązujących norm projektowych oraz zakres niezbędnych do wykonania prac w ramach remontu kapitalnego zabytkowego zespołu kościoła pw. św. Jacka i św. Doroty i klasztoru poddominikańskiego w Piotrkowie Trybunalskim. W ramach niniejszego projektu budowlanego przeprowadzono również szczegółową analizę statyczno-wytrzymałościową drewnianej konstrukcji więźby dachowej nad poszczególnymi częściami zespołu, jak również dla stropów drewnianych oraz posadowienia.

Poniższe opracowanie wraz z przedstawionymi w pkt. 3.5 ekspertyzą techniczną i w pkt 3.4 inwentaryzacją stanowi całość i nie powinno być rozpatrywane oddzielnie. Niniejsze opracowanie również należy rozpatrywać łącznie z badaniami konserwatorskimi (pkt. 3.6 i 3.7) autorstwa mgr Zygmunta Błaszczyka.

3. Podstawy opracowania

- 3.1. Zlecenie Inwestora na wykonanie niniejszego opracowania.
- 3.2. Wizje lokalne przeprowadzone w przedmiotowym obiekcie w okresie od marca do września 2018 roku.
- 3.3. Pomiary i badania własne elementów konstrukcyjnych.
- 3.4. „*Inwentaryzacja zabytkowego zespołu kościoła pw. Św. Jacka i św. Doroty i klasztoru poddominikańskiego w Piotrkowie Trybunalskim*” wykonana przez dr inż. Henryka Pachlę, mgr inż. Agnieszkę Księżyczką-Budzowską i techn. geod. Krzysztofa Wójcika we wrześniu 2018 r.

- 3.5. „Ekspertyza konstrukcyjna stanu technicznego zabytkowego zespołu kościoła pw. Św. Jacka i św. Doroty i klasztoru poddominikańskiego w Piotrkowie Trybunalskim” opracowana przez dr inż. Henryka Pachlę i mgr inż. Agnieszkę Księżycką-Budzowską w październiku 2018 r.
- 3.6. „Zabytkowy zespół poklasztorny Dominikanów w Piotrkowie Trybunalskim. Badania konserwatorskie dachów” opracowane przez mgr Zygmunta Błaszczuka w 2018 r.
- 3.7. „Zabytkowy zespół poklasztorny Dominikanów w Piotrkowie Trybunalskim. Sprawozdanie z badań architektonicznych” opracowane przez mgr Zygmunta Błaszczuka w 2018 r.
- 3.8. „Dokumentacja geologiczno-inżynierska”
- 3.9. Wpis do rejestru zabytków
- 3.10. Normy i stosowna literatura techniczna.

4. Opis stanu istniejącego

4.1 Opis obiektu

Zespół kościoła pw. Św. Jacka i św. Doroty i klasztoru poddominikańskiego w Piotrkowie Trybunalskim jest położony na działce nr 11, obręb 21 w Piotrkowie Trybunalskim, powiat Piotrków Trybunalski.

Kościół został wzniesiony w obrębie Starego Miasta z fundacji królewskiej w latach 1331-1340 lub, według innych źródeł do 1370 roku w stylu gotyckim. W skład pierwotnego zespołu wchodził jednonawowy kościół i klasztor na rzucie czworoboku z wirydarzem, obwód warowny, którego pozostałością jest obecna dzwonnica oraz ogród

przyklasztorny. Obiekty odbudowano po pożarze w 1531 r. Zespół klasztorny, w tym kościół pw. Św. Jacka i Doroty przebudowywano wielokrotnie w XVII-XX wieku w stylu barokowym i innych. Ponownie spalone w 1612 roku budynki zostały odbudowane i rozbudowane. Nawę i prezbiterium nakryto wówczas sklepieniami kolebkowymi z lunetami, od południa dobudowano kruchtę z barokowym portalem. W 1624 r. ufundowano przy kościele kaplicę pw. Matki Boskiej Różańcowej. Na początku XIX w. kościół rozbudowano przez dodanie naw bocznych. Czworobok klasztorny istniał do 1821 roku, kiedy to z okazji przyjazdu do miasta cara Aleksandra I rozebrano skrzydło północne i wschodnie, zniszczone w czasie pożaru w 1864 roku. Po 1829 roku rozebrano północny fragment skrzydła zachodniego. Kościół od wybudowania do 1864 r. był kościołem klasztornym Dominikanów, a po kasacie tego zakonu przez rząd carski od 1864 do 1922 r. kościołem filialnym parafii farniej w Piotrkowie. Przed 1879 rokiem podwyższono i rozszerzono nawy boczne, wieżyczkę przebudowano w stylu neorenesansowym, a przy kruchcie wzniesiono kostnicę. W latach 1935-37 rozebrano połowę skrzydła zachodniego kościoła dobudowując do pozostałej części budynek szkolny istniejący do dziś. Parafię utworzono w 1923 r.

Wnętrze kościoła jednoprzestrzenne. Nawa główna otwarta na prezbiterium półkoliście. Ściany są zakończone gzymsami. Nawa główna otwarta na boczne nawy. Chór muzyczny o konstrukcji drewnianej, wsparty na 6-bocznych filarach.

Kościół trójnawowy. Bryła w układzie bazylikowym, silnie rozczłonkowana. Prezbiterium na rzucie prostokąta, zamknięte trójbocznie, węższe od nawy głównej. Nawa główna na planie prostokąta. Nawa południowa prostokątna, rozszerzająca się w stronę prezbiterium. Kruchta przyległa do nawy głównej od strony zachodniej, 4-przęsłowa, na rzucie prostokąta. Kostnica położona przy narożniku południowo-zachodnim, na rzucie czworoboku o nieregularnym kształcie. Kaplica Matki Bożej Różańcowej na rzucie prostokąta, 4-przęsłowa, przy nawie północnej od strony zachodniej, z poprzedzającym prostokątnym przedsionkiem.

Obiekt murowany z cegły, otynkowany, częściowo podpiwniczony. Piwnice ceglane, otynkowane, występują pod kaplicą i nawą południową. Wnętrze nad prezbiterium i nawą północną oraz kaplicą przekryte sklepieniem kolebkowym z lunetami. Nad nawami bocznymi, kruchtą i przedsionkiem kaplicy sklepienia krzyżowe.

W piwnicach sklepienia kolebkowe. W kostnicy strop płaski, z podsufitką z płyt pilśniowych. And pomieszczeniami gospodarczymi nad zakrystią stropy płaskie drewniane, z podsufitką z desek i tynkiem na trzcinie.

Nad nawami bocznymi, kaplicą, kruchtą i kostnicą dachy pulpitowe. Prezbiterium z dachem dwuspadowym, od strony wschodniej trójspadowe. Nawa główna z dachem dwuspadowym.

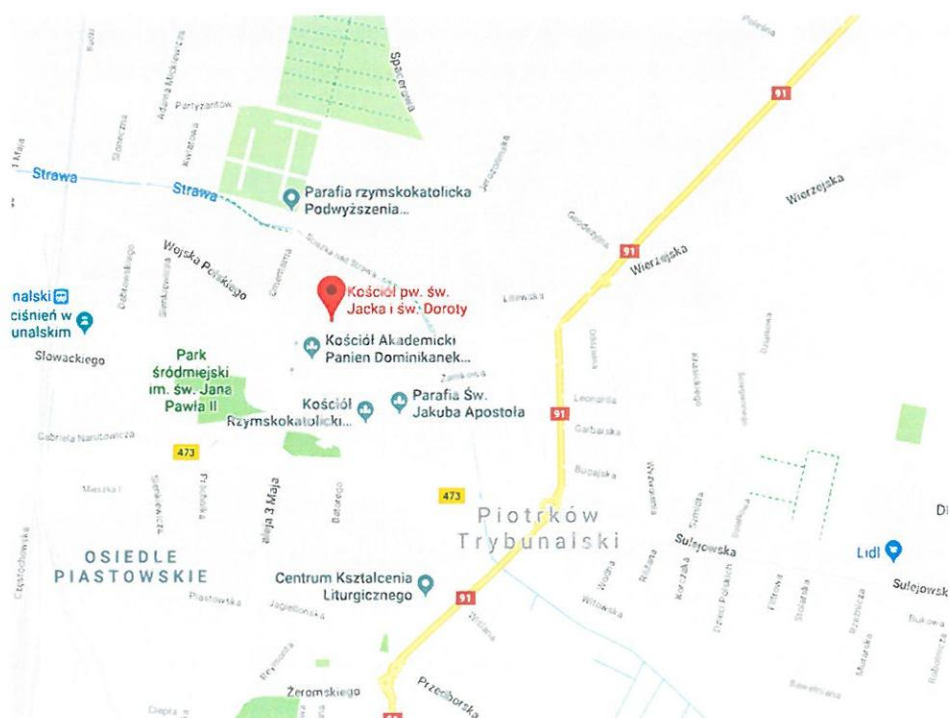
Wieżba dachowa nad nawą główną krokwiowo-jętkowa ze ścianami stolcowymi stojącymi z rozporami między stolcami i zastrzałami usztywniającymi poprzecznie oraz mieczami stanowiącymi usztywnienie podłużne. Nad nawami bocznymi dachy pulpitowe o konstrukcji krokwiowo-jętkowej na ścianach stolcowych. Nad prezbiterium konstrukcja krokwiowo-jętkowa z wieszarami.

Dach nawą główną przykryty dachówką karpiówką „w koronkę”. Nad prezbiterium pokrycie zróżnicowane, obie połacie dwuspadowego dachu przy sygnaturce pokryte blachą miedzianą, a pozostała część południowej połaci pokryta maszynową, prostokątną dachówką zakładkową. Nawy boczne, kaplica, kruchta oraz kostnica blachą ocynkowaną. Wieżyczka na sygnaturkę 4-boczna, zakończona 8-boczną latarnią na kopułce zwieńczona kulą z krzyżem, przykryta blachą miedzianą.

Od strony ulicy przedmiotowy obiekt odgradza mur ogrodzeniowy. Mur został wykonany z cegły. Powierzchnia muru jest tynkowana. Składa się z powtarzalnych segmentów przedzielonych pilastrami. Dwuspadowa nakrywa muru przekryta jest blachą.

Fot. 1 Widok ogólny na dawny zespół klasztorny Dominikanów.

Rys. 1 Lokalizacja zespołu kościoła pw. Św. Jacka i św. Doroty i klasztoru poddominikańskiego w Piotrkowie Trybunalskim. /<https://www.google.pl/maps/>

4.2 Opis stanu technicznego

W opracowaniu „*Ekspertyza konstrukcyjna stanu technicznego zabytkowego zespołu kościoła pw. Św. Jacka i św. Doroty i klasztoru poddominikańskiego w Piotrkowie Trybunalskim*” (por. pkt. 3.5) wykazano szereg nieprawidłowości związanych ze stanem technicznym konstrukcji więźby dachowej, stropów drewnianych nad I p w poklasztorным skrzydle zachodnim, sklepień, ścian, fundamentów i muru ogrodzeniowego.

4.2.1 Więżba dachowa i pokrycie dachu

Podczas oględzin stwierdzono wiele defektów związanych z stanem technicznym poszczególnych więźby dachowej nad poszczególnymi częściami obiektu. Stan więźby dachowej na ogół jest zły, lokalnie bardzo zły, co potwierdziły obliczenia statyczno- wytrzymałościowe (dla wielu elementów konstrukcyjnych więźby dachowej są znacznie przekroczone stany graniczne nośności i użytkowania) i o czym świadczą liczne prowizoryczne podparcia i wzmocnienia więźby dachowej. Część drewnianych elementów konstrukcyjnych więźby dachowej nad: nawą główną i prezbiterium kościoła, zakrystią i pomieszczeniami gospodarczymi, kaplicą Matki Bożej Różańcowej, nawą północną, kruchtą i nawą południową kościoła oraz dawną kostnicą wykazuje znaczny stopień destrukcji biologicznej. W przestrzeni strychowej widoczne są liczne przecieki. Długotrwała penetracja wilgoci spowodowała inicjację licznych ognisk korozji biologicznej. Część drewnianych elementów konstrukcyjnych wykazuje znaczny stopień destrukcji biologicznej w takim stopniu, że nie spełniają już swej roli konstrukcyjnej. Lokalnie brakuje elementów więźby dachowej, głównie mieczy. W przestrzeni strychowej nad kaplicą MBR i nawą północną została zdemonstrowana cała ściana stolcowa, co wpłynęło niekorzystnie na statykę całego układu więźby dachowej. W przestrzeni strychowej nad kruchtą i narożnikiem na połączeniu kruchty i nawy południowej elementy konstrukcyjne więźby są opalone lub nawet częściowo spalone na skutek pożaru, który miał

miejsce w przeszłości. Spalona jest spora część ściany stolcowej wyższej (kruchta); wykonana została w tym prowizoryczna konstrukcja podpierająca więźbę w tym obszarze. Do najpoważniejszych defektów należy podparcie tramu więźby dachowej nad kaplicą MBR i nawą północną na sklepieniu, które jest spękane w tym obszarze. W przestrzeni strychowej nad zakrystią i pom. gospodarczymi w skrzydle poklasztornym nadmiernie ugięte tramy z licznymi ogniskami korozji, są podparte w wielu przypadkowych miejscach w polepie na stropie podstrychowym. Ponadto w całej więźbie dachowej występują defekty w połączeniach elementów konstrukcyjnych więźby dachowej m.in. na połączeniach słupów z tramem w przestrzeni strychowej nad nawą główną i prezbiterium. Obliczenia statyczne wykazały, że te słupy pracują jako wieszaki (elementy rozciągane), ale obecne połączenie (brak jest metalowych łączników) ich z tramami uniemożliwia przeniesienie sił rozciągających. Ze względu na taką pracę konstrukcji i brak łączników zespalających elementy w węzłach, węzły te nie spełniają warunków konstrukcyjnych. Szereg innych nieprawidłowości dla poszczególnych więźb dachowych zostały wykazane szczegółowo w ekspertyzie konstrukcyjnej.

Pokrycie dachu nad kościołem wykonane z różnego rodzajów dachówki i blachy jest nieszczelne. Widoczne są liczne ubytki dachówek i gąsiorów; wiele z nich jest uszkodzonych. Odpadające dachówki zalegają w rynnach powodując ich niedrożność, a przede wszystkim stanowiąc zagrożenie dla osób przebywających w pobliżu kościoła. Rynny i rury spustowe są skorodowane, co powoduje ich nieszczelność.

Pokrycie dachu nad zakrystią, pomieszczeniami gospodarczymi (parafialnymi) oraz kaplicą MBR i nawą północną wykonane z blachy jest pokryciem niehistorycznym. Na tramach i belkach na strychach zalegają dachówki ceramiczne z rozbiórki, świadczące, że w przeszłości było wykonane właśnie z takiej dachówki. Na elementach konstrukcyjnych więźby dachowej widoczne są liczne zacieki, świadczące o przeciekającym w przeszłości pokryciu. Również w przestrzeni strychowej nad pozostałymi częściami obiektu są

widoczne są ślady zacieków na elementach konstrukcyjnych więźby dachowej, co również przyczyniło się do powstania ognisk korozji biologicznej.

4.2.2 Stropy drewniane

Stan stropów drewnianych w poziomie poddasza nad I piętrem jest awaryjny i stwarza zagrożenie dla osób przebywających pod stropami. Część belek jest całkowicie skorodowana, a w polepie zalegającej na stropach podparte są w sposób przypadkowy tramy, które stanowią podparcie dla konstrukcji więźby dachowej nad zakrystią i pomieszczeniami parafialnymi.

4.2.3 Sklepienia

Na dolnej powierzchni części sklepień w zespole kościoła i klasztoru poddominikańskiego widoczne są liczne zarysowania i pęknięcia. Również na niektórych gurtach widoczne są zarysowania. Lokalnie sklepienia zostały podparte w środku rozpiętości przez wtórne ściany. Przy wejściach na I p i na strych w skrzydle poklasztornym zostały rozebrane częściowo sklepienia. Brzegi rozebranych sklepień zostały niezabezpieczone. Na dolnej powierzchni sklepienia nad korytarzem nad nawą północną widoczne są liczne zarysowania i pęknięcia. Jeden tram więźby nad kaplicą i korytarzem nad nawą północną opiera się na sklepieniu (i w tym obszarze zaobserwowano pęknięcie na całą grubość sklepienia oraz liczne zarysowania). W piwnicy jest rozebrany częściowo (na przeprowadzenie nieczynnej już rury instalacyjnej) gurt ceglany pod zewnętrzną ścianą budynku dawnego klasztoru. W sklepieniu pod kaplicą MBR znajduje się przebicie (o wymiarach 86x138 cm w rzucie poziomym) na przeprowadzenie przewodu instalacji grzewczej. Krawędzie sklepienia są niezabezpieczone. Lokalnie na dolnych powierzchniach sklepień widoczne są zacieki. W przestrzeniach strychowych w pachach sklepień zalega warstwa gruzu.

skorodowanych. Wszystkie elementy drewniane, w tym elementy konstrukcji i przekrycia dachu należy zabezpieczyć preparatem owadobójczym, grzybobójczym i ognioochronnym zgodnie z instrukcją producenta, po uprzednim ich dokładnym oczyszczeniu.

Nie planuje się zmian w istniejącej instalacji przeciwpożarowej. Należy zachować wszystkie elementy systemu przeciwpożarowego.

14. Opis stanu projektowanego

14.1 Wieżba dachowa i pokrycie dachu

WIEŻBA DACHOWA

W celu przywrócenia właściwego stanu technicznego wieżby dachowej nad kościołem i zespołem klasztornym niezbędne jest wykonanie poniższych prac:

1. W celu zabezpieczenia przed niekontrolowaną awarią budowlaną należy w trybie natychmiastowym w pierwszej kolejności wymienić wszystkie drewniane elementy konstrukcji wieżby o obniżonej nośności w wyniku korozji biologicznej. Elementy wymienione winny mieć te same parametry geometryczne co pierwotne.
2. Wszystkie poluzowane węzły konstrukcyjne należy zablokować i wzmocnić płaskownikami stalowymi zapewniającymi przenoszenie sił ściskających i rozciągających.
3. Należy wzmocnić elementy konstrukcyjne, dla których przekroczone są stany graniczne nośności i użytkowania.

4. Elementy wyjęte podczas licznych prac remontowych wykonywanych w obiekcie, których brak jest niedopuszczalny dla statyki całej konstrukcji, należy uzupełnić według historycznego schematu.
5. Drewno użyte do wymiany należy w sposób właściwy zabezpieczyć przeciw czynnikom biologicznym i pożarowym.
6. Należy zwrócić uwagę na powtórzenie oraz uzupełnienie połączeń ciesielskich stosownie do schematu statycznego pracy konstrukcji i ich skuteczności.
7. Po wzmocnieniu elementów konstrukcyjnych należy usunąć tymczasowe podparcia.
8. Wszystkie elementy więźby dachowej należy odczyścić i zaimpregnować impregnatem przeznaczonym do ochrony drewna konstrukcyjnego przed działaniem ognia, grzybów domowych, pleśniowych i owadów. Elementy stalowe należy zabezpieczyć antykorozyjnie.
9. Konieczne jest odciążenie drewnianych tramów z zalegającej na nich dachówki.
10. Zgodnie z opracowaniem mgr Zygmunta Błaszczyka „Zabytkowy zespół poklasztorny Dominikanów w Piotrkowie Trybunalskim. Badania konserwatorskie dachów” zaleca się zdemontować pozostałości dawnej instalacji centralnego ogrzewania, która w niektórych miejscach koliduje z konstrukcją więźby dachowej i utrudnia dostęp do części poddasza.
11. Zaleca się wykonanie nowego pokrycia dachu w technologii dachu podwójnego. Pierwsze pokrycie winno być wykonane z pokrycia papą na deskowaniu pełnym. Wierzchnią warstwę zaleca się wykonać z dachówki

historycznej wskazanej w zaleceniach konserwatorskich, ułożonej na łątach mocowanych do kontrłat.

12. Należy wymienić skorodowane i nieszczelne rynny i rury spustowe.

Ponadto należy wykonać szereg prac wzmacniających istniejącą konstrukcję dla poszczególnych więźb dachowych:

Więźba dachowa nad nawą główną:

- krokwie wzmacnić płaskownikami 60x6mm przykręcanymi od dołu za pomocą wkrętów M12 co 20cm,
 - tramy wzmacnić ceownikami C180 przykręcanymi do belek obustronnie za pomocą wkrętów M12 co 20cm. Ceowniki oprzeć na murze na poduszkach betonowych,
 - zdemontować elementy wtórne więźby dachowej tj. belki podłużne i wymiany,
 - wykonać połączenia tram- słup za pomocą płaskowników stalowych 60 x6 (obejmy w kształcie U) umożliwiające przeniesienie sił rozciągających,
 - wymienić skorodowaną murlatę. Murlatę zakotwić w ścianie.
- Wzmocnienie więźby nad prezbiterium i nawą główną kościoła przedstawiono na rysunkach K-47÷K-56.

Więźba dachowa nad prezbiterium:

- tram o mniejszych wymiarach od pozostałych (poz. obl. 2.2.B) wzmacnić balami 2x50x200 mm przykręcanymi do belek obustronnie za pomocą wkrętów M12 co 20cm,
- Po zdjęciu zalegających dachówek z tramów i odczyszczeniu należy sprawdzić stan tramów. W przypadku stwierdzenia większych ognisk korozji, tramy wzmacnić ceownikami C180 (obustronnie). Tramy z

niewielkimi lokalnymi ogniskami korozji wzmocnić balami 2x50x200 przykręcanymi obustronnie do belek,

- tram w wiązarze pełnym ze względu na stwierdzone lokalne ognisko korozji wzmocnić ceownikami C180 przykręcanymi do belki obustronnie za pomocą wkrętów M12 co 20cm. Ceowniki oprzeć na murze na poduszkach betonowych zbrojonych,
 - wykonać połączenia tram- słup za pomocą płaskowników stalowych 60 x6 (obejmy w kształcie U) umożliwiające przeniesienie sił rozciągających,
 - uzupełnić brakującą parę krokwi 16x18 cm (odcinki krokwi) przy wieży,
 - Wykonać murlatę 18x18 cm. Murlatę zakotwić w ścianie.
- Wzmocnienie więźby nad prezbiterium i nawą główną kościoła przedstawiono na rysunkach K-47÷K-56.

Więźba dachowa nad zakrystią i pomieszczeniami gospodarczymi we wschodnim skrzydle poklasztornym:

- krokwie wzmocnić deskami 2x3,8x18 cm przykręcanymi obustronnie pomocą wkrętów M12 co 20cm.
- Krokiew narożną wzmocnić deskami 2x3,8x18 cm przykręcanymi obustronnie pomocą wkrętów M12 co 20cm oraz płaskownikiem 60x6 przykręcanym do krokwi od dołu w przeszłach i od góry nad podporami,
- Tramy środkowe wzmocnić ceownikami C160 przykręcanymi do belek obustronnie za pomocą wkrętów M12 co 20cm. Ceowniki oprzeć na murze na poduszkach betonowych zbrojonych,
- Tramy skrajne wzmocnić ceownikami C200 przykręcanymi do belek jednostronnie za pomocą wkrętów M12 co 20cm. Ceowniki oprzeć na murze na poduszkach betonowych zbrojonych,
- Tramy w żadnym wypadku nie mogą się opierać na belkach stropu w przestrzeni strychu,

- Pomiedzy istniejącymi krokiewmi wykonać nowe krokwie o wymiarach 8x18cm (zmniejszenie o połowę rozstawu osiowego),
- Starsze skorodowane krokwie wymienić na nowe o wymiarach 8x18cm,
- Nowsze krokwie (o wymiarach 7x15 cm) wzmocnić deskami 2x3,2x16cm lub wymienić na nowe o wymiarach 8x18cm,
- Wykonać płatew dolną/murlatę podpierającą krokwie,
- Skorodowaną płatew wymienić na nową o wymiarach 14x14
- Ścianę stolcową uzupełnić o miecze 14x14 cm
- Istniejące słupy wzmocnić deskami 3,2x16cm przykręcanymi do słupa za pomocą wkrętów M12 co 20cm lub wymienić na nowe o przekroju 14x14
- Wiązary pełne składające się z krokwi, słupów przyściennych ściany stolcowej należy stężyć kleszczami 2x3,8x18cm.

Wzmocnienie więźby dachowej nad pomieszczeniem dawnej kostnicy przedstawiono na rys. K-82÷K-85.

Prace należy prowadzić pod nadzorem osoby prowadzącej badania i analizę statyczno-wytrzymałościową konstrukcji więźby dachowej.

Podczas prac konstrukcyjnych w zakresie zarówno projektowym, jak i wykonawczym należy uwzględnić zalecenia konserwatorskie wynikające z załączonego historycznego rozpoznania drewnianej konstrukcji dachu i jego pokrycia.

POKRYCIE DACHU

Zaleca się przywrócenie dachówki według historycznego wzorca na dachu kościoła, kaplicy MBR i wschodniego skrzydła poklasztornego (obecne pokrycie z dachówki nad prezbiterium i nawą główną jest nieszczelne, a odpadające dachówki stanowią zagrożenie dla osób przebywających w

pobliżu obiektu) zgodnie z opracowaniem „Zabytkowy zespół poklasztorny Dominikanów w Piotrkowie Trybunalskim. Badania konserwatorskie dachów” autorstwa mgr Zygmunta Błaszczyka. Na pozostałych dachach (nad nawą południową i pomieszczeniem dawnej kostnicy) zaleca się ujednolicić pokrycie i wykonać je również z dachówki.

Dach wykonać w technologii podwójnego krycia. Na krokwiach należy nabić deskowanie gr. 25mm. Na płytach należy rozłożyć papę (lub folię paroprzepuszczalną). Papę należy mocować kontrłatami w rozstawie odpowiadającym krokwiom. Na kontrłatach wykonać łąty pod krycie dachówką ceramiczną.

Należy wymienić nieszczelne rynny i rury spustowe (miedziane).

14.2 Stropy drewniane

Belki drewniane stropów nad I p. we wschodnim skrzydle poklasztornym wzmocnić ceownikami C160 przykręcanymi do belek obustronnie za pomocą wkrętów M12 co 20cm. Połączenia ceowników z tramami wykonać z zastosowaniem jednostronnego pierścienia GEKA. Ceowniki oprzeć na murze na poduszkach betonowych zbrojonych.

Wzmocnienie drewniane stropów nad I p. we wschodnim skrzydle poklasztornym przedstawiono na rys. K-44.